

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО)»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 6

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньо-професійної програми – обов'язковий, професійний

Дні занять – відповідно до розкладу занять у ЛНУП

Консультації – онлайн і офлайн, відповідно до графіку консультацій кафедри

Мова викладання – українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Юлія Зіновіївна БОРУЦЬКА – кандидат геологічних наук, доцент кафедри туризму ЛНУП.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни,
Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: borutska_yulya@ukr.net

Телефон: +380979478607

Викладачка з 18-річним досвідом, авторка та співавторка більше 160-ти публікацій, у тому числі 16-ох наукових праць, опублікованих у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, підручника та колективних монографій, виданих за кордоном.

ID ORCID – 0000-0002-5040-8624

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58242077900>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/31818102>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/31817906>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jPg9ZtwAAAAJ>

Читає освітні компоненти: «Геопросторова організація туризму та рекреації», «Екскурсійна та туристично-рекреаційна діяльність», «Туристичне краєзнавство», «Туризм на природоохоронних територіях», «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу».

Основні напрями наукових досліджень:

- аналіз принципів геопросторової організації туризму і рекреації в Україні та світі;
- встановлення причинно-наслідкових зв'язків виникнення та розвитку екологічного туризму, сільського зеленого туризму, інших альтернативних видів туристично-рекреаційної діяльності;
- з'ясування ролі природних туристично-рекреаційних ресурсів у екотуристичному потенціалі України;
- висвітлення туристично-краєзнавчих особливостей регіонів України;
- напрацювання методологічних основ і запровадження безперервної екологічної освіти;
- оцінка впливу техногенезу на різні компоненти довкілля (природні води, ґрунти, атмосферне повітря, біорізноманіття).

Анотація освітнього компонента. Туристичне краєзнавство є актуальним напрямом у сучасних реаліях соціально-економічного та політичного розвитку України, оскільки сприяє збереженню національної ідентичності, популяризації природної та історико-культурної спадщини. В умовах глобалізації туристично-краєзнавча діяльність стає важливим інструментом розвитку регіонів, залучення інвестицій та створення нових робочих місць. Крім того, туристичне краєзнавство підтримує національну єдність і патріотизм, сприяє розвитку внутрішнього

туризму, що особливо важливо для економічного відновлення після кризових періодів.

Навчальна практика (Туристичне краєзнавство), яка є важливим компонентом освітнього процесу в контексті підготовки здобувачів вищої освіти СВО Бакалавр за спеціальністю 242 Туризм і рекреація, під час російсько-української війни набуває особливої актуальності з кількох вагомих причин: туристичне краєзнавство дозволяє підкреслити національну ідентичність та унікальність регіонів України через практичне вивчення їхніх природної та історико-культурної спадщини, традицій, звичаїв, фольклору; туристичні маршрути, краєзнавчі екскурсії, а також організація культурних заходів можуть залучити відвідувачів, що важливо для економічного відновлення постраждалих від війни регіонів; туристичне краєзнавство є потужним інструментом національно-патріотичного виховання, сприяючи формуванню глибокого почуття гордості за свою країну; краєзнавчо-екскурсійна та туристично-рекреаційна діяльність можуть стати важливим інструментом для розвитку соціальної згуртованості та взаємопорозуміння між різними регіонами країни навколо спільних цінностей; краєзнавчо-екскурсійні тури можуть стати платформою для організації волонтерського руху, що допомагає постраждалим від війни, залучення до благодійних ініціатив щодо відновлення пам'яток і культурних об'єктів; російсько-українська війна поставила перед нами завдання зміцнення міжнародної позиції та привабливості як туристичної країни, відтак система краєзнавства може стати важливим елементом у створенні нових туристичних напрямів, акцентуючи особливу увагу на природно-культурних цінностях та історичних подіях, що відіграють вагому роль у державотворенні.

Отже, навчальна практика (Туристичне краєзнавство) надає можливість застосувати теоретичні знання на практиці, сприяючи розвитку професійних компетентностей щодо організації та проведення туристично-краєзнавчих екскурсій, розробки туристичних маршрутів та аналізу природної, історико-культурної спадщини у контексті як минулого, так і сучасного соціально-економічного стану з прогнозом і перспективами майбутнього розвитку краєзнавчої роботи і туристично-рекреаційної сфери загалом. Також практика дозволяє здобувачам освіти покращити комунікаційні та аналітичні здібності, що важливо для їхньої професійної діяльності надалі у сфері туризму та рекреації.

Освітній компонент «Навчальна практика (Туристичне краєзнавство)» є обов'язковим компонентом, що належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація», спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який проводиться в 2 семестрі, упродовж 4 тижнів, обсягом 6 кредитів ЄКТС. Підсумковий контроль – залік.

Метою освітнього компонента «Навчальна практика (Туристичне краєзнавство)» є формування у здобувачів вищої освіти професійних теоретично-практичних компетентностей щодо алгоритму створення привабливого краєзнавчо-туристичного іміджу окремого регіону в контексті сталого розвитку рідного краю для мотивації та стимулювання туристів, рекреантів, екскурсантів до відвідування цієї території.

Об'єкти дослідження навчальної практики – destinations та об'єкти міста Львова, Львівської області, Західного регіону України, котрі володіють

унікальним краєзнавчо-туристичним і туристично-рекреаційним потенціалом. *Предметом дослідження* навчальної практики є вивчення, аналіз і моніторинг природних, історико-культурних і соціально-економічних туристично-рекреаційних ресурсів та їхніх складових у межах DESTINATIONІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України.

Основними завданнями освітнього компонента «Навчальна практика (Туристичне краєзнавство)», що забезпечують досягнення мети, формування компетентностей і програмних результатів навчання, є наступні:

- пошук і збір різнобічної інформації у контексті туристично-краєзнавчих досліджень щодо природно-ресурсного потенціалу, історико-культурної спадщини та інфраструктурних особливостей у межах DESTINATIONІЙ І ОБ'ЄКТІВ м. Львова, Львівщини, Західного регіону України загалом;

- аналіз і синтез інформації, отриманої в процесі пошуку й узагальнення даних з різних джерел, за допомогою практичної туристично-екскурсійної та туристично-краєзнавчої діяльності у межах DESTINATIONІЙ І ОБ'ЄКТІВ міста Львова, Львівської області, Західного регіону України;

- організація туристично-краєзнавчих маршрутів, спрямованих на дослідження та популяризацію туристично-рекреаційного потенціалу окремої DESTINATIONІЙІ в межах Львова, Львівської області, Західного регіону України;

- поширення знань та інформації про різнопланові аспекти історичного минулого і сучасного буття, природні особливості, культуру, традиції, звичаї, фольклор етносів окремих локацій у межах DESTINATIONІЙ І ОБ'ЄКТІВ міста Львова, Львівської області, Західного регіону України за допомогою туристично-екскурсійної роботи;

- використання сучасних картографічних методів дослідження для обробки даних туристично-краєзнавчих маршрутів у межах DESTINATIONІЙ І ОБ'ЄКТІВ міста Львова, Львівської області, Західного регіону України;

- туристично-краєзнавча та природоохоронна діяльність щодо збереження матеріальної спадщини, духовної культури, природних ресурсів і автентичних особливостей у межах DESTINATIONІЙ І ОБ'ЄКТІВ міста Львова, Львівської області, Західного регіону України;

- усвідомлення здобувачами освіти та майбутніми фахівцями актуальності навчання упродовж життя та важливості «м'яких навичок» (soft skills) під час професійної діяльності в туристично-краєзнавчій сфері та туристично-рекреаційній галузі загалом.

Формат освітнього компонента: використання наочних і практичних методів навчання – проведення виїзних екскурсійних занять, які включають польові практичні туристично-краєзнавчі дослідження; виконання індивідуальних практичних завдань; опрацювання літературних та інтернет-джерел, нормативно-правових актів, оформлення усієї документації згідно вимог за результатами практики; презентація власних досліджень у формі звіту, ілюстративних матеріалів під час захисту навчальної практики.

У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні та обставинами непереборної сили, навчальна практика (Туристичне краєзнавство) у 2024-2025 н.р. може проводитися в гібридному (дистанційному) режимі. У разі виникнення обставин

неперборної сили, дистанційна форма проведення практики передбачатиме вивчення туристично-рекреаційного та краєзнавчо-туристичного потенціалу населених пунктів та ТГ, які знаходяться за місцем проживання здобувачів вищої освіти.

Структурний графік навчальної практики (Туристичне краєзнавство)

№ з/п	Етап	Назва теми	Послідовність, дні
1	Підготовчий (організаційно-ознайомчий)	Вступна частина. Організаційні основи проведення практики	1-2
2		Ознайомлення з природними, історико-культурними, соціально-економічними туристично-рекреаційними ресурсами DESTINATION і об'єктів міста Львова, Львівської області, Західного регіону України, котрі володіють унікальним краєзнавчо-туристичним і туристично-рекреаційним потенціалом	3-5
3	Основний (польовий)	Туристично-краєзнавчі маршрути у межах DESTINATION і об'єктів міста Львова	6-8
4		Туристично-краєзнавчі маршрути у межах DESTINATION і об'єктів Львівської області	9-11
5		Туристично-краєзнавчі маршрути у межах DESTINATION і об'єктів Західного регіону України	12-15
6	Заключний (камеральний)	Робота над індивідуальним завданням і оформленням документації за результатами навчальної практики (Туристичне краєзнавство). Захист звітів	16-20

Освітній контент

Назва теми	Результати навчання
Тема 1. Вступна частина. Організаційні основи проведення практики	У результаті проходження навчальної практики здобувачі повинні <i>знати</i> : – організаційні основи проведення навчальної практики (Туристичне краєзнавство); – понятійно-категоріальний апарат, науково-методичні основи й історичні етапи становлення туристично-краєзнавчого напрямку досліджень у Західному регіоні України; – основні складові природного туристично-
Тема 2. Ознайомлення з природними, історико-культурними, соціально-економічними туристично-	

<p>рекреаційними ресурсами DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України, котрі володіють унікальним краєзнавчо- туристичним і туристично-рекреаційним потенціалом</p>	<p>рекреаційного і краєзнавчо-туристичного потенціалу DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України; – головні об'єкти історико-культурної туристично- рекреаційної та краєзнавчо-туристичної спадщини DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України; – значення транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично- краєзнавчій діяльності в межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України;</p>
<p>Тема 3. Туристично- краєзнавчі маршрути у межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова</p>	<p>– сучасні картографічні методи дослідження для обробки даних туристично-краєзнавчих маршрутів; – характерні елементи та способи проведення навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві;</p>
<p>Тема 4. Туристично- краєзнавчі маршрути у межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ Львівської області</p>	<p>– базові основи організації туристично-краєзнавчих маршрутів у межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України для популяризації їхнього краєзнавчо-туристичного та туристично-рекреаційного потенціалу.</p>
<p>Тема 5. Туристично- краєзнавчі маршрути у межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ Західного регіону України</p>	<p>У результаті проходження навчальної практики здобувачі повинні вміти: – вільно володіти основною термінологією у контексті навчальної практики (Туристичне краєзнавство) та сфери туризму і рекреації загалом;</p>
<p>Тема 6. Робота над індивідуальним завданням і оформленням документації за результатами навчальної практики (Туристичне краєзнавство). Захист звітів</p>	<p>– аналізувати складові природного туристично- рекреаційного та краєзнавчо-туристичного потенціалу DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України; – оцінювати різноманіття історико-культурної туристично-рекреаційної та краєзнавчо-туристичної спадщини DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України; – обґрунтовувати роль окремих видів транспорту, закладів розміщення та харчування для розвитку туристичного краєзнавства у межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України; – використовувати сучасні картографічні методи дослідження для обробки даних туристично-краєзнавчих маршрутів у межах DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України; – встановлювати базові вектори розвитку нових туристично-краєзнавчих і екскурсійних напрямів у межах DESTИНАЦІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України, застосовуючи soft skills; – організовувати туристично-краєзнавчі маршрути та екскурсії з врахуванням і висвітленням природного, історико-культурного, інфраструктурного туристично- рекреаційного та краєзнавчо-туристичного потенціалу DESTИНАЦІЙ І ОБ'ЄКТІВ МІСТА Львова, Львівської області, Західного регіону України.</p>

Формування програмних компетентностей

Перелік обов'язкових компетентностей	
Інтегральна компетентність	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	<p>К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>К09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.</p> <p>К12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>К13. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>К14. Здатність працювати в команді та автономно.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>К15. Знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.</p> <p>К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.</p> <p>К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).</p> <p>К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.</p>

Програмні результати навчання	
<p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.</p> <p>ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею</p>	

користуватися.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

Перелік «м'яких навичок» (soft skills), необхідних для здобувачів освіти та майбутніх фахівців у туристично-краєзнавчій сфері

«М'які навички» (soft skills)	Обґрунтування
Робота в команді	Уміння ефективно працювати у групі людей над вирішенням конкретних туристично-краєзнавчих задач, які проявляються як під час навчальної практики (Туристичне краєзнавство), так і надалі, під час роботи у колективі, обговоренні нових ідей, створенні спільного туристичного продукту.
Дисциплінованість	Уміння дотримуватись правил роботи та норм поведінки під час навчальної практики (Туристичне краєзнавство), а надалі – вчасне виконання усіх необхідних завдань на робочому місці у професійній сфері.
Комунікабельність	Уміння конструктивно спілкуватися, активно комунікувати, налагоджувати нові контакти, плідно взаємодіяти з оточенням, які проявляються як під час проходження навчальної практики (Туристичне краєзнавство), так і на робочому місці майбутнього фахівця у туристично-краєзнавчій сфері.
Відповідальність	Уміння здобувачів освіти свідомо ставитись до вимог, обов'язків, завдань, правил як освітнього процесу, які набуваються та проявляються під час відвідування навчальної практики, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, так і у майбутньому щодо виконання професійних обов'язків у туристично-краєзнавчій сфері.
Самопрезентація	Уміння подати себе (зазвичай, із найкращої сторони) у соціумі з намірами на створення певної думки про себе, яке проявляється найбільше як під час першої зустрічі в аудиторії з групою здобувачів освіти, так і під час працевлаштування, що є вкрай важливим за умови роботи у туристично-краєзнавчій і екскурсійній сферах.
Стресостійкість	Уміння протистояти стресовим факторам доки не будуть створені нові умови, коли фактор, який викликає стрес, не буде загрозливим. Проявляється за умови «форс-мажорних» обставин (карантинні обмеження, спричинені пандемією Covid-19 та введення воєнного стану в Україні) в здатності зберегти туристичний бізнес, колектив працівників, перелаштуватись і далі проводити туристично-краєзнавчі дослідження.
Критичне мислення	Уміння аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та коригувати поведінку відносно середовища чи оточення, яке проявляється як під туристично-краєзнавчих

	маршрутів у розрізі навчальної практики (Туристичне краєзнавство), так і під час запровадження інновацій у туристично-краєзнавчій сфері.
Креативність	Уміння творчо, інноваційно, ефективно продукувати нові ідеї у контексті туристично-краєзнавчих досліджень, яке проявляється у залученні нових підходів і створенні успішного екскурсійного продукту, зокрема і під час навчальної практики (Туристичне краєзнавство).
Невербальні елементи комунікації	Уміння підсилювати жестами, мімікою, поставою розумне та стисле висловлювання своїх думок, які набуваються та проявляються, до прикладу, як під час захисту звітів із навчальної практики (Туристичне краєзнавство), так і у процесі майбутнього працевлаштування.

Організація та керівництво практикою

Відповідальність за організацію, проведення і контроль навчальної практики (Туристичне краєзнавство) покладається на керівника практики від кафедри туризму, завідувача кафедри туризму та декана факультету землевпорядкування та туризму.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра туризму. Основними документами для організації і проходження практики є:

1. Щоденник практики.
2. Завдання на практику (розробляє керівник практики, погоджує завідувач кафедри туризму).
3. Звіт про проходження практики з презентаційними матеріалами для захисту (поданий на кафедру туризму у чітко визначені терміни).

Обов'язки здобувача освіти-практиканта

Здобувач освіти повинен:

- ознайомитись на початку навчальної практики з програмою практики, отримати від керівника консультації щодо оформлення документації за результатами практики згідно усіх вимог, пройти інструктаж із техніки безпеки;
- відвідувати усі заняття навчальної практики, активно та сумлінно працювати, демонструючи свої теоретико-практичні знання, уміння та навички під час підготовчого (організаційно-ознайомчого), основного (польового) та заключного (камерального) етапів;
- виконати у повному обсязі всі завдання, передбачені програмою навчальної практики, включаючи індивідуальну складову;
- оформити письмову та презентаційну документацію за результатами навчальної практики згідно усіх вимог (звіт, щоденник), керуючись консультаціями керівника практики, та подати її у встановлений термін на кафедру;
- презентувати власні дослідження та захистити звіт із навчальної практики (Туристичне краєзнавство) перед комісією.

Обов'язки керівника практики

Керівник практики повинен:

- здійснювати безпосереднє керівництво практикою, забезпечувати проведення всіх організаційних заходів: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, оформлення для здобувачів освіти необхідних документів (робочої програми, щоденника, індивідуального завдання, методичних рекомендацій);
- проводити усі заняття навчальної практики під час підготовчого, основного та заключного етапів, особливу увагу приділяти організації польових досліджень – виїзних туристично-краєзнавчих маршрутів у межах дестинацій і об'єктів міста Львова, Львівської області, Західного регіону України, котрі володіють унікальним краєзнавчо-туристичним і туристично-рекреаційним потенціалом;
- інформувати здобувачів вищої освіти щодо правил оформлення та термінів подання звітності з практики (щоденника, письмового звіту, включаючи індивідуальне завдання, презентаційних матеріалів);
- контролювати хід виконання усіх завдань, оформлення письмової та презентаційної документації за результатами навчальної практики згідно вимог та представлення матеріалів у встановлений термін на кафедру;
- створити необхідні умови здобувачу освіти для якісної презентації власних досліджень і захисту звіту з навчальної практики (Туристичне краєзнавство) перед комісією.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до проведення навчальної практики

До проведення навчальної практики (Туристичне краєзнавство) долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, музейних структур, туристичних кластерів, операторів, природоохоронних установ, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться окремі виїзні екскурсійні заняття.

Вимоги до звіту

Оцінювання звіту з навчальної практики здійснюється з урахуванням таких вимог до нього:

- логічна обґрунтованість структури (плану) роботи, коректна послідовність викладу матеріалу;
- повнота охоплення, глибина й коректність використання літературних джерел. У звіті з практики повинні використовуватися підручники, законодавчі й нормативно-правові акти, наукові та навчально-методичні публікації. Важливою вимогою, на котру слід звернути увагу, є дотримання правил використання та оформлення літературних джерел;
- коректна мова і стиль викладу матеріалу. Робота повинна бути написана українською мовою, без помилок, ретельно відредагована;

– відповідність оформлення звіту з навчальної практики щодо рекомендованих норм і стандартів;

– якість презентації звіту з практики під час його захисту зі застосуванням власних ілюстративних матеріалів, переконливість відповідей на додаткові питання. Важливою вимогою є належне виконання індивідуальних завдань.

Індивідуальне завдання. Для поглиблення професійної спеціалізації та формування творчого науково-дослідного підходу до практичної підготовки у програму навчальної практики (Туристичне краєзнавство) включено індивідуальні завдання, які мають науково-дослідний, експериментальний характер та завершуються конкретними результатами.

Здобувачі вищої освіти повинні індивідуально, обравши на власний розсуд одну з областей або дестинацій Західного регіону України, охарактеризувати та проаналізувати її з точки зору краєзнавчо-туристичного потенціалу в контексті:

1) обґрунтування перспективних, актуальних, інноваційних напрямів розвитку туристичного краєзнавства у Західному регіоні України;

2) пропозиції авторської краєзнавчої екскурсії на одній з дестинацій Львова, Львівщини, Західного регіону України, що володіє краєзнавчо-туристичним і туристично-рекреаційним потенціалом, з описом атракційних об'єктів (5–6 зупинок) і картосхемою маршруту, тривалістю – 2-2,5 год.

Індивідуальні завдання сприяють формуванню у здобувачів вищої освіти таких фахових компетенцій, як уміння самостійно одержувати необхідні знання, позитивно застосовувати їх на практиці для вирішення різноманітних завдань, самостійно мислити, уміти бачити проблеми, що виникають, і використовувати наявні знання, уміння та навички для пошуків шляхів їхнього раціонального вирішення. Також формується творче мислення, що дає змогу генерувати нові ідеї, грамотно працювати з інформацією.

Методи контролю та критерії оцінювання

Контроль за якістю проходження навчальної практики здобувачів вищої освіти здійснює керівник практики. Він консулює здобувачів освіти на усіх етапах програми практики щодо організаційної складової, збору необхідної інформації, оформлення документації, виконання індивідуального завдання та складання звіту. Щотижня керівник практики перевіряє якість і хід виконання звіту.

Відсутність або запізнення на практику здобувача освіти без поважної причини підлягають адміністративному розгляду, який може включити повторне проходження практики за індивідуальним графіком або відрахування з університету.

Протягом терміну проходження навчальної практики студент робить помітки в щоденнику про види і обсяг виконаних ним робіт. Щоденник перевіряється керівником практики з метою перевірки виконання студентом індивідуального завдання і програми практики.

До захисту звітів допускаються здобувачі, котрі своєчасно оформили усі необхідні документи для проходження практики, повністю виконали програму та індивідуальні завдання практики, написали та оформили звіт згідно встановлених вимог.

Предметом оцінювання якості практичної підготовки здобувача освіти є:

– рівень набутих ним теоретико-практичних знань, умінь і професійних компетентностей, здатність вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення;

– відвідування студентом навчальної практики упродовж усіх днів;

– повнота і якість виконання завдання керівника практики від кафедри, виданого згідно із робочою програмою та методичними рекомендаціями;

– своєчасність написання студентом звіту про практику і представлення його на перевірку керівнику від кафедри;

– якість оформлення звіту та презентаційних матеріалів практики;

– демонстрація набутих теоретико-практичних знань, умінь і професійних компетентностей під час захисту звіту про навчальну практику за допомогою презентаційних матеріалів перед кафедральною комісією.

Допуск до захисту звіту здійснюється керівником навчальної практики, що підтверджується підписом на титульному аркуші звіту. Керівник практики оцінює якісний рівень звіту студента та виконання індивідуального завдання, оформляє відгук керівника про проходження практики і виставляє диференційований залік у відомості та заліковій книжці.

Звіти, в яких виявлені недоліки (недотримання вимог щодо оформлення, неналежне виконання індивідуальних завдань, відсутність правильно оформленого щоденника практики) до захисту не допускаються. Відповідне рішення приймається керівником навчальної практики від кафедри туризму за погодженням завідувача кафедри. Повторне проходження практики студентом відбувається за індивідуальним графіком, який погоджено із керівником практики і затверджено деканатом. Види контролю: поточний контроль і залік.

Розрахунок остаточної оцінки за освітній компонент

При підведенні підсумків практики:

– **0–50 балів** виставляється керівником за результатами проходження практики та виконання завдань тематичного плану на основному (польовому) та підготовчому (організаційно-ознайомчому) етапах навчальної практики (Туристичне краєзнавство) здобувачем освіти;

– **0–30 балів** виставляється керівником за виконання завдань тематичного

плану на заключному (камеральному) етапі навчальної практики (Туристичне краєзнавство) здобувачем освіти;

– **0–20 балів** виставляється призначеною комісією за презентацію матеріалів і захист звіту з навчальної практики (Туристичне краєзнавство) здобувачем освіти, а далі визначається сумарна кількість балів.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Навчальна практика (Туристичне краєзнавство)» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до **Положення про критерії оцінювання знань та вмінь студентів Львівського національного університету природокористування.**

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

Академічна політика освітнього компонента

Проведення навчальної практики (Туристичне краєзнавство) здійснюється згідно з **Положенням про проведення практики студентів Львівського національного університету природокористування**, розробленого відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, Концепції досконалості Європейського фонду управління якістю, вимог Міжнародного стандарту якості ISO серії 9000.

Відвідування навчальної практики є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) проведення практики може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із деканом і керівником практики. Усі види робіт з освітнього компонента необхідно виконати і захистити звіт у вказані терміни. Організація та проведення навчального процесу в університеті регулюється **Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування.**

Здобувачі, які пропустили заняття з поважної причини, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіка консультацій викладача. Роботи, які здаються і захищаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Процедура відпрацювання пропущених занять регулюється **Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету**

природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Здобувачам варто бути толерантними, поважати чужу думку. Заперечення необхідно формулювати в коректній формі. Не допускаються підказування і списування під час контрольних заходів. Мобільні пристрої під час проведення навчальної практики дозволяється використовувати лише з дозволу викладача. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі **Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування.**

Пріоритетними у діяльності ЛНУП є заходи щодо запобігання, виявлення та усунення або мінімізації корупційних ризиків, які встановлює **Антикорупційна програма Львівського національного університету природокористування.**

Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. В університеті діє чітка процедура антиплагіатної перевірки, що регулюється **Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті природокористування за допомогою антиплагіатної інтернет системи (програмно-обчислювального комплексу) StrikePlagiarism.**

Епідемія коронавірусу та російсько-українська війна стали випробуванням для освіти, тому під час освітнього процесу можливе проведення дистанційного навчання з використанням різноманітних платформ для виготовлення цифрового навчального контенту та онлайн взаємодії. Зокрема, це платформи Moodle, а також Google Classroom, Zoom, Skype, Viber. Політика щодо умов організації освітнього процесу в умовах пандемії регулюється **Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному університеті природокористування.**

Перелік використаних і рекомендованих літературних джерел, нормативно-правових актів, інформаційних ресурсів

Основні літературні джерела

1. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2019. 178 с.
2. Доценко А. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2022. 128 с.
3. Основи краєзнавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. чл.-кор. НАНУ О.П. Реєнта. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 332 с.
4. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. за ред. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., випр. Київ : Знання, 2008. 575 с.

Додаткові літературні джерела

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Альтерпрес, 2010. 404 с.
2. Боруцька Ю. 3. Навчальна практика (Туристичне краєзнавство): методичні рекомендації для організації та проходження навчальної практики

здобувачами вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація СВО Бакалавр. Львів : Львівський національний університет природокористування, 2024. 36 с.

3. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Роль природних ресурсів Західного регіону України щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу та курортної справи. *Topical issues of modern science, society and education : the 2 nd International scientific and practical conference (September 5-7, 2021)*. SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2021. P. 266–272.

4. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Туристичні ресурси та природно-заповідний фонд Самбірського району в Українських Карпатах. *Інноваційні наукові дослідження в науці та практиці* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 11 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 6–9.

5. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П. Особливості туристично-екскурсійного потенціалу регіонів України (на прикладі Одеської області). *The XI International Science Conference «Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects»*, April 26-28, 2021, Geneva, Switzerland. P. 271–273.

6. Гуменюк Г. М. Екскурсологія: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 82 с.

7. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Національно-патріотичне виховання як невід’ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 Туризм. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Зб. наук. праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 277-284.

8. Дем’янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2006. 293 с.

9. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.

10. Круль В. П. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. Чернівці: Рута, 2007. 104 с.

11. Крупа О. М., Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. *Наукові перспективи*: журнал. 2024. № 8(50), 2024. С. 450-459.

12. Обозний В. В. Краєзнавство: навч. посіб.-практикум. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2004. 237 с.

13. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство. КНУКіМ. Київ : Альтерпрес, 2003. 251 с.

14. Покоłodна М. М., Божко Л. Д. Туристське краєзнавство: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 310 с.

15. Сокол Т. Г., Плиська І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Випуск 47. 2017. С. 166-170.

16. Тронько П. Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи). К.: Ін-т історії НАНУ, 2000. 170 с.

17. Туристичне краєзнавство: Канівщина: навч. посіб. / О.О. Любіцева, С.П. Романчук, І.В. Кочеткова, І.І. Винниченко, Т.І. Михайленко. Київ : Альфа-ПК, 2017. 194 с.

18. Філоненко І. М., Філоненко Ю. М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 213 с.

19. Borutska, Y., Dydiv, I., Krupa, O., Hryhorieva, L., & Sylkin, O. (2024). Methodology And Application of Innovative Technologies to Ensure Sustainable Development: Formation of Eco-Awareness Through the Prism of Ecotourism. *Journal of Ecohumanism*, 3(4), 1357–1367. <https://doi.org/10.62754/joe.v3i4.3666>. (Scopus).

20. Borutska, Y., Vashchyshyn, M., Zhurba, I., Leskiv, H., Taranenko, H., Panteleiev, M. (2023). State environmental impact management in ecological tourism development. *International Journal of Design & Nature and Ecodynamics*, Vol. 18, No. 5, pp. 1247–1254. <https://doi.org/10.18280/ijdne.180527>. (Scopus).

21. Копытко М., Grabar N., Storozhuk O., Borutska Y., Doroshenko T. (2022). Influence of Negative Factors of War: Economic, Legal, Regional and Environmental Aspects. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 6. pp. 13-18. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.3>. (Web of Science).

Нормативно-правові акти

1. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text>.

2. Про туризм : Закон України. Редакція від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.

3. Про природно-заповідний фонд України : Закон України. Редакція від 08.08.2021. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page>.

4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. Редакція від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

5. Про культуру : Закон України. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.

6. Про охорону культурної спадщини : Закон України. Редакція від 25.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

7. Про утворення Ради туристичних міст і регіонів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16>.

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#n8>.

9. Про сільський зелений туризм : Проект Закону України . Редакція від 04.11.2018. URL: http://infotour.in.ua/pro_siltur.htm.

10. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет із переліком сайтів:

1. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
2. Національна туристична організація України. URL: <https://www.ntoukraine.org>.
3. Міжнародний туристичний салон «Україна». URL: <https://www.ukraine-itm.com.ua/uk-UA/>.
4. Українська асоціація активного та екологічного туризму. URL: <http://www.uaeta.net>.
5. Віртуальне навчальне середовище ЛНУП. URL: <https://moodle.lnup.edu.ua/>.